

### บทที่ 3

#### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทำนาย (predictive research) เพื่อศึกษาตัวกำหนดความเชื่อด้านสุขภาพเพื่อป้องกันโรคกระดูกพรุนของสตรีวัยหมดประจำเดือน

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ เป็นสตรีวัยหมดประจำเดือนที่มีอายุ 40 ถึง 59 ปี มีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งหมด 14 ตำบล จำนวน 21,441 ราย (สถิติทะเบียนราษฎรเทศบาลนครเชียงใหม่, 2543)

ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครชชี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan อ้างใน ต่าย เชิญฉิ, 2542) กำหนดความมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวนอย่างน้อย 327 ราย เนื่องจากการเก็บข้อมูลอาจได้รับแบบสอบถามกลับคืนไม่ครบหรือไม่สมบูรณ์ ควรเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 25 ถึง 30 (Burns & Grove, 1997) ดังนั้นผู้วิจัยได้เพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างน้อย 425 ราย การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มเลือกแบบหลายขั้นตอน (multistage random sampling) (Polit & Hungler, 1999) มีการดำเนินการ 3 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 สุ่มเลือกตำบล โดยทำการสุ่มเลือกแบบแบ่งกลุ่ม (cluster random sampling) เลือกตำบลทั้งหมดร้อยละ 50 คือ 7 ตำบล ขั้นตอนที่ 2 คำนวณหาสัดส่วนของจำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละตำบลที่สุ่มได้ และขั้นตอนที่ 3 ทำการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (systematic random sampling) จากรายชื่อของสตรีวัยหมดประจำเดือน ที่ได้จัดเรียงลำดับไว้แล้วจากบัญชีรายชื่อของแต่ละตำบลที่สุ่มได้

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลเป็นจำนวน 425 ฉบับ แต่ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 365 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.88 ของแบบสอบถามทั้งหมด คัดออก 32 ฉบับ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่าง 25 ราย ได้รับการวินิจฉัยเป็นโรคกระดูกพรุน และอีก 7 ราย ได้รับการผ่าตัดไขทั้งสองข้าง ดังนั้น คงเหลือแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 333 ฉบับ

คิดเป็นร้อยละ 78.35 ของแบบสอบถามทั้งหมด และคิดเป็นร้อยละ 91.23 ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัย และคณะ ได้สร้างจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพของ โรเซนสตัดด์ (Rosenstock, 1974) เป็นกรอบแนวคิด ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามตัวกำหนดความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคกระดูกพรุนของสตรีวัยหมดประจำเดือน และแบบสอบถามพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุนของสตรีวัยหมดประจำเดือน มีรายละเอียดดังนี้

#### ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของสตรีวัยหมดประจำเดือน เป็นลักษณะคำถามปลายปิดให้เลือกตอบและคำถามปลายเปิดให้เติมข้อความ ได้แก่ อายุ ส่วนสูงและน้ำหนัก (คำนวณหาดัชนีมวลกาย) ศาสนา สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ส่วนตัวและครอบครัว และความพอเพียงของรายได้

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลประวัติประสบการณ์การเจ็บป่วยของสตรีวัยหมดประจำเดือน ของบุคคลในครอบครัว และของบุคคลใกล้ชิด และประสบการณ์การเจริญพันธุ์ของสตรีวัยหมดประจำเดือน เป็นลักษณะคำถามปลายปิดให้เลือกตอบและคำถามปลายเปิดให้เติมข้อความ

ข้อมูลส่วนนี้มีทั้งระดับการวัดนามบัญญัติ (nominal scale) และระดับการวัดต่อเนื่อง (interval scale) การแปลผลคะแนนของแบบสอบถาม พิจารณา จากความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

#### ส่วนที่ 2 แบบสอบถามตัวกำหนดความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคกระดูกพรุนของสตรีวัยหมดประจำเดือน ประกอบด้วยข้อคำถามปลายปิดให้เลือกตอบ จำนวน 96 ข้อ แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคกระดูกพรุน จำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 การรับรู้ความรุนแรงของการเกิดโรคกระดูกพรุน จำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 3 การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุน จำนวน 39 ข้อ

#### ตอนที่ 4 การรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุน

จำนวน 28 ข้อ

#### ตอนที่ 5 สิ่งกระตุ้นของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุน

จำนวน 15 ข้อ

ลักษณะคำถามของตอนที่ 1 ถึง 4 ของแบบสอบถามส่วนนี้เป็นคำถามเกี่ยวกับการรับรู้ ความรู้สึก หรือความคิดเห็นของสตรีวัยหมดประจำเดือน เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีระดับการวัดต่อเนื่อง มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

|         |                      |         |                                                                               |
|---------|----------------------|---------|-------------------------------------------------------------------------------|
| คะแนน 5 | เห็นด้วยมากที่สุด    | หมายถึง | ข้อความนั้นตรงกับการรับรู้หรือความรู้สึก หรือความคิดเห็นของผู้ตอบมากที่สุด    |
| คะแนน 4 | เห็นด้วยค่อนข้างมาก  | หมายถึง | ข้อความนั้นตรงกับการรับรู้หรือความรู้สึก หรือความคิดเห็นของผู้ตอบค่อนข้างมาก  |
| คะแนน 3 | เห็นด้วยปานกลาง      | หมายถึง | ข้อความนั้นตรงกับการรับรู้หรือความรู้สึก หรือความคิดเห็นของผู้ตอบปานกลาง      |
| คะแนน 2 | เห็นด้วยค่อนข้างน้อย | หมายถึง | ข้อความนั้นตรงกับการรับรู้หรือความรู้สึก หรือความคิดเห็นของผู้ตอบค่อนข้างน้อย |
| คะแนน 1 | เห็นด้วยน้อยที่สุด   | หมายถึง | ข้อความนั้นตรงกับการรับรู้หรือความรู้สึก หรือความคิดเห็นของผู้ตอบน้อยที่สุด   |

การแปลผลคะแนนของแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ตอนที่ 1 ถึง 4 พิจารณาจากคะแนนค่าเฉลี่ยของคะแนนแต่ละตัวกำหนดความเชื่อด้านสุขภาพ แบ่งการรับรู้ หรือความรู้สึก หรือความคิดเห็นของผู้ตอบเป็น 4 ระดับ คือ ระดับสูง ระดับค่อนข้างสูง ระดับค่อนข้างต่ำ และระดับต่ำ โดยกำหนดช่วงคะแนนของแต่ละระดับ (ประคอง กรรณสูตร, 2542) ดังนี้

|                  |                    |             |
|------------------|--------------------|-------------|
| ระดับสูง         | มีช่วงคะแนนระหว่าง | 4.00 – 5.00 |
| ระดับค่อนข้างสูง | มีช่วงคะแนนระหว่าง | 3.00 – 3.99 |
| ระดับค่อนข้างต่ำ | มีช่วงคะแนนระหว่าง | 2.00 – 2.99 |
| ระดับต่ำ         | มีช่วงคะแนนระหว่าง | 1.00 – 1.99 |

ลักษณะคำถามของตอนที่ 5 ของแบบสอบถามส่วนนี้ เกี่ยวกับสิ่งกระตุ้นของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุน เป็นคำถามปลายเปิดให้เลือกตอบได้หลายคำตอบ และคำถามปลายเปิดให้เขียนสิ่งกระตุ้นเพิ่มเติมได้ ข้อมูลที่ได้มีระดับการวัดนามบัญญัติ

เกณฑ์การคิดคะแนนสิ่งกระตุ้นของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุนมีดังนี้  
สิ่งกระตุ้นของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุนของแต่ละพฤติกรรม

|                  |         |                                                                    |
|------------------|---------|--------------------------------------------------------------------|
| มีสิ่งกระตุ้น    | หมายถึง | มีสิ่งกระตุ้นของการปฏิบัติแต่ละ<br>พฤติกรรมตั้งแต่ 1 กิจกรรมขึ้นไป |
| ไม่มีสิ่งกระตุ้น | หมายถึง | ไม่มีสิ่งกระตุ้นของการปฏิบัติแต่ละ<br>พฤติกรรมทุกกิจกรรม           |

สิ่งกระตุ้นของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุนโดยรวม

|                  |         |                                              |
|------------------|---------|----------------------------------------------|
| มีสิ่งกระตุ้น    | หมายถึง | มีสิ่งกระตุ้นของการปฏิบัติทุกพฤติกรรม        |
| ไม่มีสิ่งกระตุ้น | หมายถึง | ไม่มีสิ่งกระตุ้นของการปฏิบัติบาง<br>พฤติกรรม |

การแปลผลคะแนนของแบบสอบถามส่วนที่ 2 ของตอนที่ 5 พิจารณาจากความถี่ และ ร้อยละ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุนของสตรีวัยหมดประจำเดือน จำนวน 15 ข้อ เป็นลักษณะคำถามปลายปิดให้เลือกตอบ 2 ทางเลือกคือ ปฏิบัติ หรือ ไม่ปฏิบัติ กรณีที่ปฏิบัติให้เลือกตอบความสม่ำเสมอของการปฏิบัติพฤติกรรมนั้นๆ 2 ทางเลือกคือ ปฏิบัติสม่ำเสมอ หรือปฏิบัติไม่สม่ำเสมอ ประกอบด้วย ข้อคำถามการกระทำกิจกรรมย่อย จำนวน 15 ข้อ แบ่งเป็น 3 กลุ่มพฤติกรรม ดังนี้

- กลุ่มที่ 1 พฤติกรรมการบริโภคแคลเซียมสูง จำแนกกิจกรรมย่อย  
จำนวน 5 ข้อ
- กลุ่มที่ 2 พฤติกรรมหลีกเลี่ยงหรืองดบริโภคสิ่งที่เสี่ยงต่อการเกิด  
โรคกระดูกพรุน จำแนกกิจกรรมย่อย จำนวน 8 ข้อ
- กลุ่มที่ 3 พฤติกรรมการออกกำลังกายหรือการทำงานใช้แรงและถูกแสงแดด  
จำแนกกิจกรรมย่อยจำนวน 2 ข้อ

ข้อมูลทั้งหมดมีระดับการวัดนามบัญญัติ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

|                    |         |                                                      |
|--------------------|---------|------------------------------------------------------|
| ปฏิบัติสม่ำเสมอ    | หมายถึง | กระทำกิจกรรมนั้นเป็นประจำทุกวัน<br>หรือกระทำทุกครั้ง |
| ปฏิบัติไม่สม่ำเสมอ | หมายถึง | กระทำกิจกรรมนั้นเป็นส่วนน้อย<br>หรือกระทำนานๆครั้ง   |
| ไม่ปฏิบัติ         | หมายถึง | ไม่เคยกระทำกิจกรรมนั้นเลย                            |

เกณฑ์การคิดคะแนนพฤติกรรมการบริโภคแอลกอฮอล์สูงจากกิจกรรมย่อยจำนวน 5 ข้อ และพฤติกรรมการออกกำลังกายหรือการทำงานใช้แรงและถูกแสงแดดจากกิจกรรมย่อยจำนวน 2 ข้อ ดังนี้

|                 |         |                                                           |
|-----------------|---------|-----------------------------------------------------------|
| ปฏิบัติสม่ำเสมอ | หมายถึง | ปฏิบัติสม่ำเสมอตั้งแต่ 1 กิจกรรมย่อยขึ้นไปของพฤติกรรมนั้น |
|-----------------|---------|-----------------------------------------------------------|

|                    |         |                                                                                                           |
|--------------------|---------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ปฏิบัติไม่สม่ำเสมอ | หมายถึง | ปฏิบัติไม่สม่ำเสมอทุกกิจกรรมย่อย หรือปฏิบัติไม่สม่ำเสมอร่วมกับไม่ปฏิบัติในแต่ละกิจกรรมย่อยของพฤติกรรมนั้น |
|--------------------|---------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|            |         |                                         |
|------------|---------|-----------------------------------------|
| ไม่ปฏิบัติ | หมายถึง | ไม่ปฏิบัติทุกกิจกรรมย่อยของพฤติกรรมนั้น |
|------------|---------|-----------------------------------------|

เกณฑ์การคิดคะแนนพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงหรืองดบริโภคสิ่งที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคกระดูกพรุนจากกิจกรรมย่อยจำนวน 8 ข้อ ดังนี้

|                 |         |                                                 |
|-----------------|---------|-------------------------------------------------|
| ปฏิบัติสม่ำเสมอ | หมายถึง | ปฏิบัติสม่ำเสมอครบทุกกิจกรรมย่อยของพฤติกรรมนั้น |
|-----------------|---------|-------------------------------------------------|

|                    |         |                                                                                                                                 |
|--------------------|---------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ปฏิบัติไม่สม่ำเสมอ | หมายถึง | ปฏิบัติไม่สม่ำเสมอทุกกิจกรรม หรือปฏิบัติไม่สม่ำเสมอร่วมกับไม่ปฏิบัติหรือร่วมกับปฏิบัติสม่ำเสมอในแต่ละกิจกรรมย่อยของพฤติกรรมนั้น |
|--------------------|---------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|            |         |                                         |
|------------|---------|-----------------------------------------|
| ไม่ปฏิบัติ | หมายถึง | ไม่ปฏิบัติทุกกิจกรรมย่อยของพฤติกรรมนั้น |
|------------|---------|-----------------------------------------|

เกณฑ์การคิดคะแนนพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุนโดยรวม

โดยนำคะแนนรวมของพฤติกรรมทั้ง 3 กลุ่ม คือ พฤติกรรมการบริโภคแอลกอฮอล์สูง พฤติกรรมการหลีกเลี่ยงหรืองดบริโภคสิ่งที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคกระดูกพรุน และพฤติกรรมการออกกำลังกายหรือการทำงานใช้แรงและถูกแสงแดด มาพิจารณารวม ดังนี้

|                 |         |                            |
|-----------------|---------|----------------------------|
| ปฏิบัติสม่ำเสมอ | หมายถึง | ปฏิบัติสม่ำเสมอทุกพฤติกรรม |
|-----------------|---------|----------------------------|

|                    |         |                                                                                                                                              |
|--------------------|---------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ปฏิบัติไม่สม่ำเสมอ | หมายถึง | ปฏิบัติไม่สม่ำเสมอทุกพฤติกรรม หรือปฏิบัติไม่สม่ำเสมอบางพฤติกรรมร่วมกับไม่ปฏิบัติ หรือปฏิบัติไม่สม่ำเสมอร่วมกับปฏิบัติสม่ำเสมอในแต่ละพฤติกรรม |
|--------------------|---------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|            |         |                       |
|------------|---------|-----------------------|
| ไม่ปฏิบัติ | หมายถึง | ไม่ปฏิบัติทุกพฤติกรรม |
|------------|---------|-----------------------|

การแปลผลคะแนนของแบบสอบถามส่วนนี้ทุกตอน พิจารณาจากคะแนนความถี่ และ ร้อยละ

#### การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบความตรง (validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมด 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลทั้ง 2 ตอน ส่วนที่ 2 แบบสอบถามตัวกำหนดความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคกระดูกพรุนของสตรีวัยหมดประจำเดือนทั้ง 5 ตอน และส่วนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุนของสตรีวัยหมดประจำเดือน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความเหมาะสมของข้อความ ความครอบคลุมของเนื้อหาแต่ละองค์ประกอบ และความเหมาะสมของรูปแบบ และจำนวนข้อของแบบสอบถามแต่ละส่วน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน (ภาคผนวก ก) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับสตรีวัยหมดประจำเดือน พฤติกรรมสุขภาพ และแนวคิดแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพของโรเซนสต็อก (Rosenstock, 1974) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน หลังจากปรับปรุงแบบสอบถามแล้ว ตรวจสอบความตรงครั้งที่ 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่านอีกครั้งหนึ่ง สุดท้ายคำนวณหาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (content validity index, [CVI]) (Davis, 1992) ของแบบสอบถามส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 สรุปได้ดังนี้ (ภาคผนวก ข)

แบบสอบถามตัวกำหนดความเชื่อด้านสุขภาพของสตรีวัยหมดประจำเดือนรวมทั้งหมด 5 ตอน ได้ค่าเท่ากับ 0.98

ตอนที่ 1 การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคกระดูกพรุน ได้ค่าเท่ากับ 1.00

ตอนที่ 2 การรับรู้ความรุนแรงของการเกิดโรคกระดูกพรุน ได้ค่าเท่ากับ 0.96

ตอนที่ 3 การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุน ได้ค่าเท่ากับ 1.00

ตอนที่ 4 การรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุน ได้ค่าเท่ากับ 0.96

ตอนที่ 5 สิ่งกระตุ้นของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุน ได้ค่าเท่ากับ 1.00

แบบสอบถามพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุนของสตรีวัยหมดประจำเดือน ได้ค่าเท่ากับ 0.97

การตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้ง 3 ส่วนที่ผ่านการตรวจสอบและแก้ไขตามผู้ทรงคุณวุฒิและได้ค่า CVI ที่ยอมรับได้ไปทดลองใช้กับสตรีวัยหมดประจำเดือนซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ราย ที่มีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในตำบลที่สุ่มเลือกไม่ได้คือ ตำบลศรีภูมิ จังหวัดเชียงใหม่ จากนั้นนำข้อมูลแบบสอบถามส่วนที่ 2 ตัวกำหนดความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคกระดูกพรุนของสตรีวัยหมดประจำเดือน ตอนที่ 5 คือ สิ่งกระตุ้นของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุน และข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่ 3 พฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุนของสตรีวัยหมดประจำเดือน ที่มีระดับการวัดนามบัญญัติ มาคำนวณหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 (Kuder-Richardson formula 20) (Mehrens & Lehmann อ้างใน ประคอง กรรณสูตร, 2542) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 และ 0.72 ตามลำดับ

ส่วนข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่ 2 ตัวกำหนดความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคกระดูกพรุนของสตรีวัยหมดประจำเดือน ตอนที่ 2 ถึง 4 คือ การรับรู้ความรุนแรงของการเกิดโรคกระดูกพรุน การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุน และการรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุน ที่มีระดับการวัดต่อเนื่อง นำมาคำนวณหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) (Polit & Hungler, 1999)

โดยรวมได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

ตอนที่ 2 การรับรู้ความรุนแรงของการเกิดโรคกระดูกพรุน ได้ค่าเท่ากับ 0.91

ตอนที่ 3 การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุน ได้ค่าเท่ากับ 0.87

ตอนที่ 4 การรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุน ได้ค่าเท่ากับ 0.89

ตอนที่ 1 การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคกระดูกพรุนไม่ได้นำมาหาความเชื่อมั่นเนื่องจากมีเพียงข้อคำถามเดียว

ผู้วิจัยได้รับข้อเสนอแนะจากสตรีวัยหมดประจำเดือนทั้ง 10 ราย ให้ปรับการเรียงลำดับส่วนต่างๆของแบบสอบถามใหม่ เพื่อให้เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชาชนทั่วไป โดยปรับการเรียงลำดับของแบบสอบถามเป็นดังนี้

ตอนที่ 1 พฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุนของสตรีวัยหมดประจำเดือน

ตอนที่ 2 สิ่งกระตุ้นของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุน

ตอนที่ 3 การรับรู้ประโยชน์และการรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุน

ตอนที่ 4 การรับรู้ความรุนแรงของการเกิดโรคกระดูกพรุน

ตอนที่ 5 ข้อมูลส่วนบุคคล และการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคกระดูกพรุน

### การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมวิจัย โดยเขียนชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทราบ พร้อมทั้งให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิในการปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัย โดยจะไม่มีผลกระทบใดๆต่อกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ยินยอมเข้าร่วมการวิจัยสามารถปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัยได้ตลอดเวลา ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างจะเก็บเป็นความลับ ไม่ระบุชื่อกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลจะถูกนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือจากคณะบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลนครเชียงใหม่ เพื่อชี้แจงรายละเอียด ขอข้อมูลประชากร และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมแนบแบบสอบถาม
2. ภายหลังได้รับการอนุมัติ ผู้วิจัยเข้าพบผู้นำชุมชนของแต่ละชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือในการช่วยแจกและเก็บแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยมอบแบบสอบถาม โดยผ่านผู้นำชุมชนถึงกลุ่มตัวอย่างจำนวน 425 ฉบับ พร้อมทั้งแนบหนังสือขอความร่วมมือ คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม และการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง (ภาคผนวก ก) และกำหนดขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองภายใน 2 สัปดาห์
4. หลังจากนั้น ผู้วิจัยทำการติดตามแบบสอบถามคืน และนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความครบถ้วนและสมบูรณ์ ก่อนนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ โดยผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลเป็นจำนวน 425 ฉบับ แต่ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 365 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.88 ของแบบสอบถามทั้งหมด คัดออก 32 ฉบับ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่าง 25 ราย ได้รับการวินิจฉัยเป็นโรคกระดูกพรุน และอีก 7 ราย ได้รับการผ่าตัดครึ่งไขทั้งสองข้าง ดังนั้น คงเหลือแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เพียงพอจำนวน 333 ฉบับ ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่ต้องสุ่มเลือกตัวใหม่และกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติม

## การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/FW (Statistic Package for Social Science/for Windows) โดยกำหนดความมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และมีขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลที่มีระดับการวัดต่อเนื่อง ได้แก่ อายุ ส่วนสูงและน้ำหนัก (คำนวณหาค่าดัชนีมวลกาย) และรายได้ วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลที่มีระดับการวัดนามบัญญัติ ได้แก่ ศาสนา สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ ความพอเพียงของรายได้ ประวัติประสบการณ์การเจ็บป่วยของสตรีวัยหมดประจำเดือน ของบุคคลในครอบครัว และของบุคคลใกล้ชิด และประสบการณ์การเจริญพันธุ์ของสตรีวัยหมดประจำเดือน วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ และร้อยละ
2. ข้อมูลพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุนของสตรีวัยหมดประจำเดือน เป็นข้อมูลที่มีระดับการวัดนามบัญญัติทั้งหมด วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ และร้อยละของพฤติกรรมโดยรวม และแต่ละกลุ่มพฤติกรรม
3. ข้อมูลตัวกำหนดความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคกระดูกพรุนของสตรีวัยหมดประจำเดือน ข้อมูลที่มีระดับการวัดต่อเนื่อง คือ ข้อมูลตอนที่ 1 ถึง 4 ได้แก่ การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคกระดูกพรุน การรับรู้ความรุนแรงของการเกิดโรคกระดูกพรุน การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุน และการรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุน วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลตอนที่ 5 คือ สิ่งกระตุ้นของการปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุน มีระดับการวัดนามบัญญัติ วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ และร้อยละในแต่ละสิ่งกระตุ้นของพฤติกรรมโดยรวม และแต่ละกลุ่มพฤติกรรม
4. การวิเคราะห์อำนาจการทำนายของตัวกำหนดความเชื่อด้านสุขภาพต่อพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุนของสตรีวัยหมดประจำเดือน เนื่องจากตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุน มีระดับการวัดนามบัญญัติ และมี 3 กลุ่ม คือ ปฏิบัติสม่ำเสมอ ปฏิบัติไม่สม่ำเสมอ และไม่ปฏิบัติ แต่หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าสามารถแบ่งกลุ่มตามเกณฑ์ที่กำหนดได้เพียง 2 กลุ่ม คือ ปฏิบัติสม่ำเสมอ ปฏิบัติไม่สม่ำเสมอ และจากผลการทดสอบตามข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติการวิเคราะห์จำแนกประเภท โดยการทดสอบด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW พบว่าตัวแปรต้นทั้ง 5 ตัวแปรมีการแจกแจงคะแนนแบบโค้งปกติ และมีความแปรปรวนเท่ากันระหว่างกลุ่มที่ปฏิบัติพฤติกรรมป้องกันโรคกระดูกพรุนสม่ำเสมอ และกลุ่มที่ปฏิบัติไม่สม่ำเสมอ ดังนั้นจึง

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการวิเคราะห์จำแนกประเภทแบบขั้นตอน (stepwise discriminant analysis) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2544)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่  
Chiang Mai University